

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 16-mart, shanba № 21 (15659)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БОЛАЛАР СПОРТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМҒАРМАСИ ҲОМИЙЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

Хурматли Ҳомийлик кенгаши аъзолари ва мажлис қатнашчилари!

Бугунги йиғилишимиз кун тартибига киритилган масалаларни кўриб чиқишдан олдин мамлакатимизда 2002 йил октябрь ойида Ўзбекистон Президентининг фармони билан ташкил этилган Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг иш бошлаганига **10 йил тўлганини эслатиб ўтишни истардим.**

Шу муносабат билан Жамғарманинг ана шу ўтган даврдаги фаолияти натижаларини қисқача сарҳисоб қилсак, айни муддао бўлади, деб ўйлайман.

Шу борада барчамиз учун эзгу мақсадимизга айланиб қолган вазифа — яъни **«Соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш — келажаги буюк давлат пойдеворини куриш, дунёда ўзимизга юксак обрў эгаллаш демакдир»** деган широри эслашимиз ўринли бўлади.

Бошқача қилиб айтганда, Жамғармани ташкил этишда биз соғлом ва баркамол авлодни шакллантириш, соғлом ҳаёт тарзини кенг қарор топтириш, ёш наслимизни турли салбий таъсирлардан асраш, болалар спортини том маънода оммавий, умумхалқ ҳаракатига айлантиришдек олижаноб мақсадларни ўз олдимизга қўйганимизни яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман.

Чунки, ҳеч кимга сир эмас, ҳар қайси ота-онанинг орзуси бўлган, яъни ўз фарзандларининг жисмоний, интеллектуал ва маънавий жиҳатдан етук бўлиб, ҳаётда муносиб ўрин эгаллашини энг устувор, энг олий мақсад, деб билган мамлакат ва халқгина юксак тараққиётга эриша олади.

Мухтасар айтганда, биз болалар спортини таълим-тарбия жараёни билан мутаносиб равишда изчил ривож-

лантиришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик ва бу йўлда кенг кўламли ишларни амалга ошириб келмоқдамиз.

Жамғарма фаолиятида асосий эътибор болалар спортини, биринчи навбатда, қишлоқ жойларда ривожлантириш, унинг моддий-техник базасини шакллантириш, умумтаълим мактабларида замонавий болалар спорт комплекслари тармоғини барпо этиш, уларни замонавий спорт ускуна ва инвентарлари билан жиҳозлаш, шунингдек, бу иншоотлардан самарали фойдаланишга кўмаклашиш масалаларига қаратилгани ҳар жиҳатдан тўғри бўлганини бугун ҳаётнинг ўзи тасдиқлаб бермоқда.

Ўтган охириги 10 йил давомида Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 1113 та болалар спорт объекти, жумладан, 252 та янги спорт комплекси, 861 та спорт зали барпо этилгани, буларнинг 84 фоизи қишлоқ жойларда қурилганини таъкидлаш лозим.

Бундан ташқари, фаолият кўрсатаётган 262 та спорт иншооти реконструкция қилинди ва капитал таъмирланди. **Бу мақсадлар учун 570 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди. Биргина ўтган йилда 92 та болалар спорт объекти ва 16 та сузиш ҳавзаси қурилди ва реконструкция қилинди.**

Айтиш жоизки, юқорида келтирилган рақамлар фақатгина Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилган ишларни ифода этади.

Мамлакатимиз бўйича умуман бугун мавжуд бўлган спорт объеклари ҳақида гапирганда куйидаги кўрсаткичларни эътиборга олиш зарур.

Бугунги кунда умумтаълим мактабларининг сони 9600 тани ташкил этадиган бўлса, уларнинг 81 фоизи янгитдан қурилган ва реконструкция қилинган спорт залларига эга.

1549 та коллеж ва лицейлар замонавий жиҳозланган спорт заллари билан 100 фоиз таъминланган.

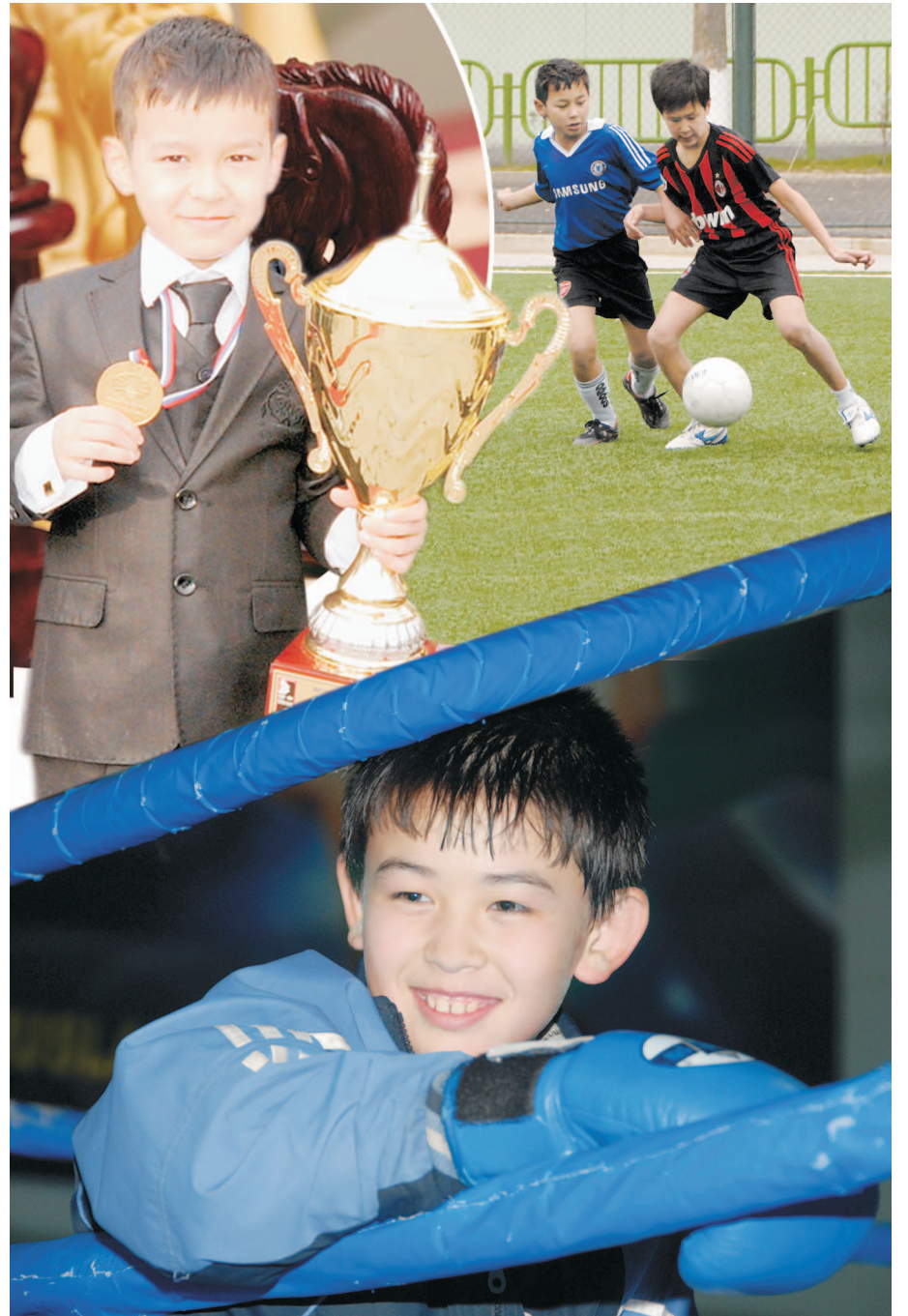
Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, фойдаланишга топширилган янги спорт иншоотларининг барчаси Ўзбекистон давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси томонидан махсус ишлаб чиқилган замонавий намунали лойиҳалар асосида барпо этилди ва жиҳозланди.

Болалар спорт объеклари, авваломбор, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган анжомлар билан жиҳозланди ва қайта жиҳозланмоқда. Бугунги кунда 120 турдаги спорт инвентарлари ва ускуналарининг 114 таси мамлакатимиз қороналарида ишлаб чиқарилаётгани ўтган даврда бу борада ҳам жиддий қадамлар қўйилганидан далолат беради.

Айни вақтда спорт объектидан тўла ва самарали фойдаланиш униб-ўсиб келаётган фарзандларимиз, айниқса, қизларимизнинг спортга бўлган қизиқиш ва интилишини орттириш йўлида муҳим ўрин тутди.

Ҳозирги пайтда янгитдан бунёд этилган болалар спорт объектида фаолият кўрсатаётган 57,5 мингдан ортиқ спорт секцияларида 1 миллион 800 минг нафардан зиёд бола спорт билан шуғулланаётгани ва бунинг натижасида ҳар қайси спорт иншоотининг кундалик ўртача бандлик даражаси 9,2 соатга етгани, ҳеч шубҳасиз, фаолиятимизнинг энг муҳим самараси, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

(Давоми 2-бетда)

СПОРТ БАРКАМОЛ АВЛОДНИ ТАРБИЯЛАШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВА САМАРАЛИ ОМИЛИДИР

Президент Ислам Каримов раислигида 15 март куни Оқсаройда Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди

Мамлакатимизда жисмонан ва маънан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмаган авлодни тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Зеро, юксак маънавиятли, ҳар томонлама баркамол авлодни вояга етказиш Ватанимиз келажагини таъминлаш ва барча эзгу мақсадларимизни рўёбга чиқаришнинг муҳим омилидир. Бу олижаноб мақсад йўлида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, болалар спортини ривожлантириш, таълим тизимини такомиллаштириш каби йўналишлардаги изчил ислохотлар ўзининг юксак самараларини бераётди.

Фарзандларимизни юксак билимли ва заковатли, жисмонан бақувват инсонлар этиб камолга етказишнинг бош омили — болалар спортини ривожлантириш масаласи давлатимиз ва жамиятимизнинг доимий диққат марказида бўлиб келмоқда. Бугунги кунда болалар спортини мамлакатимиз таълим-тарбия тизимининг узвий қис-

мига айланиб, ушбу соҳа билан мутаносиб равишда изчил ривожлантирилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2002 йил 24 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тузиш тўғрисида»ги ва 2004 йил 29 августда қабул қилинган «Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонлари бу борада муҳим дастурил-амал бўлаётди. Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси томонидан ёшларимиз ўртасида спортни оммалаштириш, болалар спортини комплекс ривожлантириш бўйича аниқ мақсадга йўналтирилган ишлар олиб борилмоқда.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов маъруза қилди.

(Давоми 3-бетда)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БОЛАЛАР СПОРТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМҒАРМАСИ ҲОМИЙЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми, боши 1-бетда)

Биз учун яна бир муҳим масала — бу қизларимизни ёшлигидан спортга жалб этиш, қизиқтириш билан боғлиқ бўлиб келмоқда. Эртага она бўладиган, янги инсонни дунёга келтирадиган, оила ва жамият таянчи бўладиган қизларимизни ёшлиқдан спорт билан ошно этиш масаласига янада жиддий эътибор беришимиз, бу борада эскидан қолган қарашларга бутунлай чек қўйишимиз зарур.

Турли, биз учун кўп жиҳатдан янги спорт турларини ўзлаштириш ва ҳаётга татбиқ этиш мақсадида амалга оширилган ишларимиз мисолида сув спортини ривожлантиришга оид масалаларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Ўтган беш йилда мамлакатимизнинг барча вилоятларида намунавий лойиҳалар асосида ҳажми 25 метрга 12 метр бўлган 14 та янги, замонавий ёпиқ сузиш ҳавзаси барпо этилди, 13 та сузиш ҳавзаси қайтадан қурилди, 83 таси капитал таъмирланди. Шу даврда 110 та сузиш ҳавзаси фойдаланишга топширилди, уларнинг умумий сони бугунги кунда юртимиз бўйича 203 тага етди.

Яратилган бундай кенг имкониятлар болаларнинг сув спорти турлари — сузиш, синхрон сузиш, сувга сакраш, ватерпол билан оммавий равишда шуғулланиши учун хизмат қилмоқда.

Ҳозирги вақтда 13 минг нафардан ортик ўғил-қизларимиз мамлакатимизда айна шу спорт турлари билан мунтазам равишда шуғулланаётгани алоҳида эътиборга сазовор.

Ана шундай саъй-ҳаракатларимиз натижасида сўнги йилларда Ўзбекистон спортчилари сув спорти турлари бўйича кўплаб халқаро мусобақаларда юксак натижаларга эришмоқда.

2012 йили Германияда бўлиб ўтган сузиш бўйича халқаро мусобақада мамлакатимиз терма жамоаси 9 та олтин, 9 та кумуш ва 6 та бронза медални қўлга киритди.

Ана шу беллашувларда жуда фаол иштирок этган 12 яшар Амирбек Усмонов дунёнинг манаман деган давлатларидан келган тенгдошларини ортда қолдириб, 5 та олтин ва битта кумуш медални қўлга киритгани, ҳеч шубҳасиз, барчамизга чуқур мамнуният бағишлади. Австрия мамлакатада ўсмирлар ўртасида сузиш бўйича бўлиб ўтган халқаро турнирда ҳам Амирбек беш марта олтин медал соҳиби бўлди.

Ўзимизга бир фараз қилайлик, илгари ёшларимиз сув спорти бўйича бундай катта ютуқларга эриша олармиди? Холисона тан олиб айтиладиган бўлса, бундай ютуқ ва ғалабалар илгари тушимизга ҳам кирмас эди. Бундай ҳаётни

фақат орзу қилишимиз мумкин эди, холос.

Энг қувонарлиси, кўпчиликни ҳайратда қолдираётган бундай ёш чемпионлар қизларимиз орасидан ҳам кўплаб етишиб чиқмоқда. Мисол учун, Малайзияда ўтказилган синхрон сузиш мусобақаларида спортчи қизларимиз 4 та олтин, 1 та кумуш ва 2 та бронза медални қўлга киритишди. **Наманган вилоятининг ўсмирлар ва қизлар жамоалари эса ватерпол бўйича Малайзияда бўлиб ўтган халқаро беллашувда биринчи ўринларни эгаллашди.**

Бугун нафақат Наманган, балки бутун Ўзбекистонимиз бу қизларга ҳар қанча олқишлар айтса арзийди. Чунки бир пайтлар, Наманганда қизлар, аёллар ижтимоий фаол эмас, деган гаплар ҳам бўлган эди. Шу маънода, спортчи қизларимиз бугун эришган бундай юксак марралар албатта барчамизни хурсанд қилади.

Маълумки, спорт оламидаги ҳар қандай ютуқ ўз-ўзидан келмайди. Спорт майдонларида эришилаётган ютуқлар — аввало шу йўлда тинимсиз интилиб, курашиб яшайдиган инсоннинг ютуғи, айна вақтда шу инсонни тарбиялаб вояга етказган жамиятнинг ютуғидир.

Мен ишонаман — бугун бутунлай янги шароитларда ўсиб, камол топаётган бизнинг болаларимиз, қизларимиз бундан ҳам катта ютуқларни қўлга киритишга албатта қодир. Шунинг учун ҳам бундай истеъдодли, навқирон фарзандларимизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз, уларнинг салоҳиятини тўла рўёбга чиқариш учун барча шарт-шароитларни яратиб беришимиз керак.

Мамлакатимизда катта теннис ва стол тенниси, бадий ва спорт гимнастикаси, сузиш, енгил атлетика, баскетбол, гандбол, волейбол, футбол, дзюдо, кураш ва дунё бўйлаб кенг тарқалган бошқа спорт турлари жадал ривожланиб, тобора оммавийлашиб бормоқда.

Айни пайтда, юқорида айтилганидек, юртимизда 1 миллион 800 минг нафардан ортик бола 30 дан зиёд спорт тури билан мунтазам шуғулланмоқда. Бу рақам, 2003 йилга нисбатан олганда, 1,4 баробар кўпдир. Шу даврда мактаб ўқувчиларини жисмоний тарбия ва спорт машғулотларига жалб этиш 20,4 фоиздан 40,5 фоизга, жумладан, қизлар ўртасида 16,4 фоиздан 32,5 фоизга ўсгани албатта ҳаммамизни қувонтиради.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ўтган йиллар давомида **қишлоқ жойларда болалар спортини ривожлантириш билан боғлиқ ишлар тубдан яхшиланди.**

Ҳолбуки, яқин-яқингача ҳам қишлоқларда болалар спорти қандай қониқарсиз аҳволда

бўлиб келгани ҳақида ортикча гапириб ўтиришнинг ҳожаги йўқ, деб ўйлайман.

Агарки рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак, **сўнги ўн йилда қишлоқ жойларда болаларнинг спорт билан шуғулланиши 14,5 фоиздан 39 фоизга ўсганини кўриш мумкин.** Бугунги кунда қишлоқларда спорт билан мунтазам равишда шуғулланадиган болаларимиз сони 2003 йилга нисбатан икки баробар кўпдир.

Ҳеч иккиланмасдан айтиш мумкинки, ўтган йиллар мобайнида қизларни спортга жалб қилиш борасида улкан натижаларга эришилди. 2012 йилда мамлакатимизда спорт билан шуғулланаётган қизлар сони, 2003 йил билан солиштирилганда, 1,6 баробар, жумладан, қишлоқ жойларда 1,3 баробар ўсди.

Спортнинг бадий гимнастика, сузиш, синхрон сузиш, теннис ва бошқа турлари билан шуғулланаётган қизлар сафи сезиларли даражада кенгайганини мамнуният билан қайд этиш лозим.

Мисолларга мурожаат қиладиган бўлсак, **бадий гимнастика бўйича жойларда ҳудудий федерациялар ва марказларнинг ташкил этилгани натижасида спортнинг саломатлик учун ҳар томонлама фойдали бўлган ушбу нафис тури билан мунтазам шуғулланаётган қизлар сони кескин ошганини кўраимиз.**

Эътибор беринглари, агар 2003 йилда бор-йўғи 1700 нафар қиз бола бадий гимнастика билан шуғулланган бўлса, 2012 йилда уларнинг сони 36 мингга етди.

Энг муҳими, қизларимизнинг спорт билан шуғулланиши уларнинг нафақат саломатлигида, айна пайтда қадди-қомати тўғри шаклланишида, юриш-туришида нақадар муҳим аҳамият касб этаётганини бугун ота-оналарнинг ўзлари қувонч билан таъкидлашмоқда.

Болаларнинг спорт билан шуғулланишга қизиқшини янада ошириш мақсадида мамлакатимиз ҳудудларида спортнинг кўплаб турлари бўйича мусобақалар, спорт фестиваллари, ўртоқлик учрашувлари ва ўқув-машғулоти йиғинлари мунтазам равишда ўтказилмоқда.

Мисол учун, 2003-2012 йилларда 23 мингта спорт тадбири ўтказилган бўлса, уларнинг қарийб 17 мингтаси қишлоқ жойларда ташкил этилганини айтиш лозим. Ана шу тадбирларда 10,5 миллиондан ортик бола, жумладан, қишлоқ жойларда яшайдиган 7,6 миллион нафар ўғил-қизларимиз иштирок этди.

Шуни алоҳида айтиш керакки, юртимизда аънавий тарзда ўтказиладиган, Олимпия ҳаракати тамойилларига тўлиқ мос келадиган уч бос-

қичли спорт ўйинлари — «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва Универсиада мусобақалари мамлакатимиз терма жамоаларини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Азиз дўстлар, спортни, биринчи навбатда, **болалар спортини ривожлантириш борасидаги ишларнинг муваффақияти ушбу соҳага юқори малакали ўқитувчи ва мураббий кадрларни кенг жалб этиш билан боғлиқ экани ҳеч кимга сир эмас.**

Шу мақсадда ўтган йиллар давомида болалар спорти объектларини мураббий кадрлар, айниқса, аёл спорт устозлари билан таъминлаш бўйича кўпгина ишлар амалга оширилгани сизларга яхши маълум, албатта.

Аввало, мураббийлар меҳнатини рағбатлантириш бўйича юртимизда янги, самарали тизим жорий этилгани бугунги кунда ўзининг амалий натижасини бермоқда. Бу борада 2012 йилда мураббий-ўқитувчилар сони 2003 йилга нисбатан 1,7 баробар кўпайгани, жумладан, аёл спорт устозларининг сони 5 баробар ошганини қайд этиш лозим.

Шу билан бирга, мураббий-ўқитувчи кадрлар таркиби ҳам сифат жиҳатидан ўзгарганини, яъни уларнинг қарийб ярми бугунги кунда ўз соҳаси бўйича олий маълумотга эга эканини таъкидлаш жоиз.

Ёш спортчиларимизнинг халқаро, китъа ва минтақа миқёсидаги мусобақаларда қўлга киритган ғалабалари болалар спортини ривожлантириш борасида эришган ютуқларимизнинг яққол тасдиғи бўлмоқда.

Бу ҳақда сўз юритганда, 2005-2012 йиллар мобайнида **Жамғарма маблағлари ҳисобидан қарийб 4 минг нафар бола 333 та халқаро спорт тадбирида, турли фестивал ва ўқув-машғулоти йиғинларида иштирок этганини айтиб ўтиш ўринлидир. Ана шу мусобақаларда қатнашганларнинг асосий қисми — қарийб 2400 нафари қишлоқ жойларда яшаётган ўғил-қизларимиздир.**

Биз барпо этган спорт объектларида спортчи сифатида шаклланиб, камолга етган **бу ёшлар дунёнинг 34 тадан ортик мамлакатада бўлиб, спортнинг 30 тури бўйича Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилгани ҳақида ҳар қанча гурурланиб гапирсак арзийди, албатта.**

Ана шундай ёш спортчиларимиз ўтган даврда ўз маҳорати, азму шижоатини намоён этиб, 922 та медални, жумладан, 363 та олтин, 282 та кумуш ва 277 та бронза медални қўлга киритгани алоҳида таҳсинга сазовордир. **Биргина 2012 йилнинг ўзида спортчи йигит-қизларимиз 204 та медал соҳиби**

бўдилар. Уларнинг 81 таси олтин, 61 таси кумуш ва 62 таси бронза медалидир.

Айниқса, ўсмир ёшдаги шахматчиларимизнинг ўтган йили эришган катта ғалабалари миллий спорти тарихида том маънода ёрқин из қолдирадиган воқеа бўлди.

Бундай мисолларни давом эттирадиган бўлсак, 2012 йилда тўққиз яшар жажжигина шахматчимиз Нодирбек Абдусатторов Словениянинг Мариборе шаҳрида тезкор шахмат бўйича ўтказилган, дунёнинг — шунга эътибор беринг — 126 мамлакатидан қарийб 2600 нафар спортчи иштирок этган жаҳон чемпионатида ғолиб чиққани, ёш спортчимиз Нафиса Мўминова эса Ўзбекистон хотин-қиз шахматчилари орасида биринчи бўлиб Халқаро шахмат федерацияси — ФИДЕнинг халқаро гроссмейстер, деган юксак унвонига сазовор бўлганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Шу билан бирга, моҳир сузувчи қизларимиз Шоҳида Зоҳидова, Севара Бобоқуллова ва Гулсанам Йўлдошева синхрон сузиш бўйича Индонезияда бўлиб ўтган Осиё чемпионатининг кумуш медалларини қўлга киритгани ҳам миллий спорти шухратини ошириш йўлидаги жиддий қадам бўлди.

Ўзингиз ўйланг, мана шу уч нафар қизимиз, ўзбек қизлари спортнинг энг мураккаб тури бўлган синхрон сузиш бўйича Осиё китъасида кумуш медалга сазовор бўлгани, ҳақиқатан ҳам, жуда катта воқеа. Илгари юртимиз қизларининг шу борада бундай муваффақиятли қатнашганларини эслай олмаймиз. Бу ютуқ, авваламбор, ўзбек оилаларидаги маданий муҳит, керак бўлса, маънавий савия қандай ўзгариб, дунёқарашимиз, онгу тафаккуримиз қандай юксалиб бораётганининг исботи эмасми?

Айтиш керакки, бу уч нафар қиз Индонезияда медал олибди, деган шунчаки оддий гап эмас. Бу ютуқнинг моҳияти ва аҳамиятини англаб, чуқур мулоҳаза юритадиган бўлсак, шу мисолнинг ўзи ҳам одамларимиз, жамиятимизнинг ҳаёт тарзи, дунёқарашини тубдан ўзгариб бораётганини намоён этмайdimи? Бу ўз навбатида ҳаётимизда замон билан ҳамқадам бўлиб яшашга интилишнинг кучайиб, демократик қадриятлар, аввало, оилавий демократиянинг ривожланиб бораётганининг тасдиғи эмасми?

Шунинг учун ҳам четдан туриб бизга ақл ўргатадиган, Ўзбекистон ҳақида қуруқ сафсата сотадиган баъзи кимсаларнинг гаплари таги пуч даъволардан бошқа нарса эмас.

Ишончим комилки, мана шундай ютуқларимизнинг барча соҳа ва тармоқларда янада кўпайиб бориши тирноқ тагидан кир қидирадиган бундай кимсаларга энг ўтқир жавоб бўлади.

(Давоми 3-бетда)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БОЛАЛАР СПОРТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМҒАРМАСИ ҲОМИЙЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми, боши 1-, 2-бетларда)

Мен спорт соҳасида шундай марраларни қўлга киритаётган болаларимизни бугунги кунда мамлакатимизда катта куч бўлиб майдонга чиқаётган миллионлаб Ўзбекистон ёшларининг муносиб вакиллари, деб биламан. Айнан ана шундай азму шижоатли ўғил-қизларимиз ўз ютуқлари мисолида бошқа минг-минглаб тенгдошларига ибрат бўлади, керак бўлса, уларни ҳам катта мақсадлар йўлида руҳлантиради. Бу эса ўзбек халқи бугунги кунда дунёда тобора кескинлашиб бораётган рақобат шароитида ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмайди, деган ҳақиқатни яна ва яна бир бор амалда тасдиқлаб беради. Агарки баландпарвоз гапларни бир четга йиғиштириб қўйиб айтадиган бўлсак, бундай болалар биз орзу қилган соғлом ва баркамол авлод тимсоли, эртанги кунимиз учун намуна бўладиган ёшлардир.

Биз албатта Хоразмий, Фарғоний, Бегуний, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий каби буюк аждодларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Айни вақтда мана шундай ёшларимизнинг ютуқларини кўриб, бугун бизнинг давримиз келди, Ўзбекистоннинг замони келди, дунё бизни тан оляпти, деган юксак гурурифтхор туйғуси, катта ишонч билан яшашимиз табиийдир.

Шу нуқтаи назардан қараганда, ҳар қайси вилоят ёки туман раҳбари, ҳар қайси етакчи ва мутасадди шахс болалар спортини ривожлантириш масаласига ғоят жиддий эътибор қаратиши зарур. Қаерда, қайси соҳада бўлмасин — бу илмфан, маданият, адабиёт ва санъат, спорт соҳаси бўладими, агарки йил этган истеъдод пайдо бўлса, бундай болаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш орқали уларни аввало Ватанамиз, халқимиз қўллаб-қувватлаётганини жамоатчилигимизга, ёшларимизга етказишимиз, англатишимиз керак. Айниқса, оммавий ахборот воситалари ходимлари, журналистларимиз бундай муҳим мавзулар-

ни ёритишда янада фаоллик кўрсатишларини истардим.

Шу ўринда алоҳида айтиш жоизки, спортда эришган юксак натижалари учун синхрон сузиш бўйича Шоҳида Зоҳидова ва айкидо бўйича Осие чемпиони сурхондарёлик Сарвиноз Шайдуллаева Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланди.

Яқинда Тошкентда Хотинқизлар байрамига бағишланган тантанали маросимда сўзга чиққан С.Шайдуллаеванинг фикрларига эътибор берадиган бўлсак, унинг қандай ишонч билан, ўз юрти ҳақида фахр билан гапиргани барчамизни мамнун этади. Мен билмадим, бундай қизларга ҳар томонлама муносиб куёв бўлиш, уларнинг меҳрини, муҳаббатини қозониш учун энди йигитларимиз қандай марраларни забт этиши керак бўлар экан?..

Эшқак эшиш спорти бўйича ҳам фарзандларимиз халқаро мусобақаларда юксак натижаларга эришмоқда. Францияда ўтказилган байдарка ва каноэда эшқак эшиш бўйича 17-халқаро мусобақада терма жамоамиз 5 та медални қўлга киритди. Жумладан, тошкентлик Артур Нургалиев ва Сергей Бухальцев 2 та олтин медалга сазовор бўлишди.

Шулар қаторида Дилшод Чориев ва Рамзиддин Саидов дзюдо бўйича Осие чемпионатида олтин медалларни қўлга киритишди.

Ўзбекистоннинг 16 ёшгача бўлган ўсмирлар терма жамоаси футбол бўйича Осие чемпионатининг финал учрашувида Япония терма жамоаси устидан ғалаба қозониб, Осие чемпиони деган унвонга сазовор бўлди.

Албатта, бу ютуқлар ёш спортчиларимиз томонидан халқаро мусобақаларда қўлга киритилган ғалабаларнинг фақатгина бир қисми эканини барчамиз яхши тушунамиз.

Энг муҳими, фарзандларимиз жаҳон спорт майдонларида эришаётган бундай ютуқ ва натижалар мамлакатимизда болалар спортини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш борасида изчиллик билан олиб борилаётган кенг қўламли иш-

ларимиз юксак самара бераётганининг яққол исботи сифатида барчамизга катта кучгайрат ва ишонч бағишлайди.

Шу борада яна бир ҳақиқатни ҳаммамиз яхши англаймиз. Яъни, жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишнинг энг муҳим натижалари халқаро, минтақа ва мамлакат миқёсидаги мусобақаларда юқори натижаларга эришиш билан бирга, **энг аввало, юртимизда болалар саломатлигини мустаҳкамлаш, маънавий етук, жисмонан соғлом ёш авлодни вояга етказишда намоён бўлмоқда.**

2003-2012 йилларда ўтказилган тадқиқотлар ва ҳар йили ўтказиладиган мактаб ёшидаги болаларнинг профилактик кўрик натижалари шундан далolat бермоқдаки, жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам шуғулланиш болаларнинг жисмоний ривожланиши ва саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Бу фикрнинг амалий тасдиғи сифатида ўтган даврда ўқувчилар ўртасида ўткир респиратор вирусли инфекциялар, пневмония, бронхит, сколиоз билан касалланиш ҳолатлари сезиларли даражада камайганини, мамлакатимизнинг барча ҳудудларида болалар саломатлиги яхшиланиши кузатилаётганини таъкидлаш мумкин.

Яна бир муҳим натижа шундан иборатки, сўнгги ўн йилдан 14 ёшгача бўлган ўғил болалар ўртасида ўртача вазн кўрсаткичи 43 килограммдан 47 килограммга, қизлар ўртасида эса 44 килограммдан 48 килограммга ортгани кузатилмоқда.

Болаларнинг бўйи эса ўғил болалар ўртасида ўртача 3 сантиметрга, қиз болалар ўртасида эса 2,9 сантиметрга ўсгани аниқланган. **Таъкидлаш жоизки, ҳозирги вақтда 92 фоиз ўғил-қизларимизнинг вазни ва бўйига доир кўрсаткичлари Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти стандартларига тўла мос келади ва ўйлайманки, бу барчамизга катта мамнуният бағишлайди.**

Шу ўринда яна бир фактга эътиборингизни қаратмоқчиман. **Агар 2003 йилда ҳар-**

бий хизматга яроқли деб топилган йигитлар юртимизда 67,6 фоизни ташкил этган бўлса, 2012 йилда бу кўрсаткич 82,5 фоизга етган.

Айтиш керакки, бу кўрсаткичлар шунчаки оддий рақамлар эмас. Уларнинг замирида бизнинг мустақиллик йилларида юртимизда дунёда ҳеч кимдан кам бўлмайдиган соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш борасида қилаётган қанча-қанча меҳнатларимиз, шу борада эришаётган улкан ютуқларимиз мужассамдир.

Айни вақтда бу рақамлар спорт билан мунтазам шуғулланиш ўсиб келаётган ёш авлоднинг саломатлиги ва жисмоний ривожланишига нақадар катта таъсир кўрсатаётганини яна бир ёрқин далилидир.

Такрор ва такрор айтишга тўғри келади: **болалар ва ёшларнинг спорт билан оммавий равишда шуғулланиши уларнинг характери тоблайти, кучли, мард ва жасур бўлиб камол топишига хизмат қилади, қатъиятли, ҳаёт синовлари ва қийинчиликларини мардона энгиб ўтишга қодир инсонлар этиб тарбиялайди. Спорт билан мунтазам шуғулланиш фарзандларимизнинг феъл-атвори ва турмуш тарзини ижобий томонга ўзгартиради.**

Бу сўзларнинг маъноси шуки, бугунги кунда тобора ҳал қилувчи кучга айланиб бораётган, эртага бизнинг ўрни-мизни босадиган ёшларимизга спорт мана шундай ноёб фазилатларни бахш этар экан, биз болаларимизни спорт билан ошно этиш учун албатта бор оқ ва имкониятларимизни янада кўпроқ ишга солишимиз, бу борада ҳеч нарса ни аямаслигимиз керак.

Мухтасар айтганда, спорт мамлакатимизда баркамол авлодни тарбиялашнинг энг муҳим воситаси бўлиб келмоқда ва келажакда ҳам шундай бўлиб қолиши муқаррар. **Чунки спорт — соғлом авлод, соғлом келажак дегани. Бинобарин, фақат соғлом халқ, соғлом миллатгина буюк ишларга қодир бўлади.**

Бугун ўтган 10 йил давомида амалга оширган ишларимизни қисқача сарҳисоб қилар эканмиз, мана шу имкониятдан фойдаланиб, корхона ва ташкилотлар, компания ва фирмалар раҳбарлари ва жамоаларига, хусусий тадбиркорларга, ўзининг молиявий ҳиссаси ва шахсий иштироки билан Ўзбекистонда болалар спортини ривожлантиришдек эзгу ишга салмоқли ҳисса қўшган барча инсонларга самимий миннатдорлик билдирмоқчиман.

Мамлакатимиздаги чет эл бизнеси вакиллари Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолиятидаги иштироки, ўсиб келаётган ёш авлодни қўллаб-қувватлаш борасидаги хайрли ишлари учун алоҳида ташаккуримизни изҳор этамиз.

Бундан ўн йил олдин бошлаган ишларимиз ана шундай кенг қўллаб-қувватлангани туфайли Ўзбекистонда болалар спортини ривожлантириш қисқа муддатда том маънода умуммиллий ҳаракатга айланди, деб айтишга, ўйлайманки, бугун барча асосларимиз бор.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, мамлакатимизда ўтган йиллар мобайнида болалар спорти объектларини барпо этиш, уларни юксак малакали кадрлар билан таъминлаш ҳамда ана шу имкониятлар асосида самарали иш олиб бориш бўйича катта тажриба тўпланди, бошқача айтганда, яхлит тизим яратилди.

Шу маънода, болалар спорти юртимизда нафақат катта ижтимоий, умуммиллий ҳаракатга айланди, балки Ўзбекистонимизнинг ҳар томонлама тараққийётга эришиши, ривожланган замонавий демократик мамлакатлар қаторидан муносиб ўрин олиши йўлида мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда, десак, ўйлайманки, айни ҳақиқат бўлади.

Эндиги асосий вазифамиз — бу борадаги ишларни жаҳон андозаларига мос равишда изчил давом эттириб, янги, юксак босқичга кўтаришдан иборатдир.

Шу йўлда барчангизга сўхат-саломатлик, янги-янги ютуқлар тилайман.

(Давоми, боши 1-бетда)

СПОРТ БАРКАМОЛ АВЛОДНИ ТАРБИЯЛАШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВА САМАРАЛИ ОМИЛИДИР

Давлатимиз раҳбари мазкур Жамғарма фаолият кўрсатаётганига ўн йил тўлганини қайд этиб, ўтган даврда бу борада амалга оширилган кенг қўламли ишлар, уларнинг ахамияти ва амалий натижалари хусусида атрофлича фикр юритди.

Ийгилишда болалар спорти объектларини тасдиқланган нормативларга мувофиқ зарур спорт инвентарлари ва ускуналари билан жиҳозлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Бу йўналишда

амалга оширилаётган изчил чора-тадбирлар натижасида фойдаланишга топширилаётган болалар спорти объектлари, авваламбор, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган спорт инвентарлари ва ускуналари билан жиҳозланди ва қайта жиҳозланмоқда. Бугунги кунда 120 турдаги спорт инвентарлари ва ускуналари 114 таси мамлакатимиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётга-

ни соҳадаги муҳим натижалардан бири сифатида эътироф этилди.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган спорт анжомларининг турини янада кенгайтириш, уларнинг сифатини янада яхшилаш, шу соҳада фаолият олиб бораётган маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш масаласига доимий эътибор қаратиш

зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Мажлисда болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан болалар спорти объектлари, сузиш ҳавзалари ҳамда болалар мусиқа ва санъат мактабларини қуриш, реконструкция қилиш ҳамда капитал таъмирлаш дастурини амалга ошириш, Болалар спортини ривожлантириш жамғарма-

си маблағларидан мақсадли ва самарали фойдаланиш, малакали спорт мураббийлари, айниқса, аёл спорт устозларини тайёрлаш, қизларни спорт билан шуғулланишга кенг жалб қилиш, спорт иншоотларидан фойдаланишнинг самарадорлиги ва спорт билан оммавий шуғулланиш бўйича амалга оширилаётган ишларнинг натижалари атрофлича таҳлил

қилинди ва устувор вазифалар белгилаб олинди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, молия вазири Р.Азимов, Бош вазир ўринбосарлари Б.Зокиров, Э.Боситхонова, А.Икромов, қатор вазирлик ва идоралар раҳбарлари, вилоят ҳокимларининг ахборотлари тингланди.

Мажлисда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Олим ТўРАҚУЛОВ,
ЎЗА мухбири

КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ — ДЕМОКРАТИК РИВОЖЛАНИШ АСОСИ

Тошкентда «Ўзбекистонда фуқаролик жамиятини ривожлантиришда сифат ва миқдорий ўзгаришлар» мавзuida конференция бўлиб ўтди. Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти томонидан ташкил этилган ушбу тадбирда мамлакатимиз парламенти аъзолари, давлат тузилмалари, фуқаролик жамияти институтлари, илмий-тадқиқот ва таълим муассасалари, БМТТД, ЮНИСЕФ каби Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган халқаро ташкилотлар вакиллари, Франция, АҚШ, Словения, Жанубий Корея, Исроил каби мамлакатлардан хорижий экспертлар, оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Истиқлолнинг дастлабки кунларидан Ўзбекистонда амалга ошириб келинаётган кенг қўлланган ислохотларнинг асосий мақсади барқарор ривожланаётган иқтисодий эга демократик ҳуқуқий давлат қуриш, инсон олий кадрият ҳисобланган, унинг ҳуқуқлари, манфаатлари ва эркинлиги таъминланиб, салоҳиятини рўёбга чиқариши учун қулай шарт-шароитлар яратилган очик фуқаролик жамиятини шакллантиришдан иборатдир. Конференцияда ўз тараққиёт йўлини танлаган мамлакатимиз эришаётган муваффақиятлар Президентимиз Ислам Каримов томонидан ишлаб чиқилган ва бутун дунёда эътироф этилган ислохотларнинг «ўзбек модели»ни ҳаётга татбиқ этишнинг амалдаги натижаси экани таъкидланди.

«Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари» тамойилини изчил амалга ошириш доирасида аҳоли кенг қатламлари томонидан қўллаб-қувватланадиган, халқимиз тарихидан чуқур ўрин эгаллаган мустақил иш олиб борадиган, барқарор фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш ҳамда ривожлантириш учун барча зарур ташкилий-ҳуқуқий ва моддий шароитлар яратилган.

Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти директори Э.Солихов ўз маърузасида Президентимиз Ислам Каримов томонидан Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш доирасида мазкур институтда ушбу ижобий демократик жараённи чуқур ўрганиш бўйича тизимли ишлар йўлга қўйилганини қайд этди. Мониторинг тадқиқотлари натижалари мамлакатимизни демократик модернизация қилишда фуқаролик жамияти институтларининг роли ва аҳамияти муттасил ошаётгани, фуқаролар, айниқса, ёшларнинг фуқаролик онги ҳамда сиёсий-ҳуқуқий маданиятининг барқарор ўсатганидан далолат беради. Бу эса кучли фуқаролик жамия-

тини шакллантиришнинг муҳим шартидир.

Мамлакатимизда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, сиёсий партиялар, ҳаракатлар, касаба уюшмалари, жамоат бирлашмалари ва жамғармалари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, мустақил оммавий ахборот воситалари фаолиятининг эркинлигини кафолатлайдиган мустақкам қонунчилик базаси яратилган. Улар Ўзбекистонда фуқаролик жамиятининг институционал тузилмасини ташкил этади ва фуқароларнинг мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича муҳим вазифаларни бажаришда фаол иштирокини таъминлашга кўмаклашади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида фуқароларнинг жамият ва давлат ишларини бошқаришда иштирок этиш ҳуқуқи, фуқаролик институтларининг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатларига риоя қилиш кафолатлари, уларга тенг ҳуқуқий имкониятлар яратиш беришга оид тамойиллар мустақкамлаб кўйилган. Бу борада қабул қилинган жамият икки юздан ортиқ қонун ҳужжатлари мамлакатимизда фуқаролик жамиятини изчил ривожлантиришда ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 23 июнда қабул қилинган «Ўзбекистонда фуқаролик жамияти институтларини ривожлантиришга кўмаклашиш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорида кўзда тутилган комплекс чора-тадбирларнинг амалга оширилиши ушбу ижобий жараённи ривожлантириш, ижтимоий аҳамиятга эга муаммоларни ҳал этишда фуқаролик институтлари родини кучайтириш, фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий, социал ва ишбилармонлик фаолигини оширишга ёрдам бермоқда.

2008 йилда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати Кенгашларининг «Нодавлат нотижорат ташкилотларини, фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қўшма қарори қабул

қилингандан сўнг бу жараён янада жадаллашди. Ушбу ҳужжатга биноан мамлакатимиз олий қонунчилик органи ҳузурида Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди ҳамда ушбу фонд маблағларини бошқариш бўйича Парламент комиссияси ташкил этилди. 2008-2012 йилларда давлат бюджетидан Жамоат фондига нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари томонидан турли жабҳаларда ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳаларни амалга ошириш учун 22,4 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилди.

БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги доимий вакилининг ўринбосари Яко Силлерснинг таъкидлашича, «фуқаролик жамияти ҳар қандай мамлакатни ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди. Фуқаролик институтларига ислохотларни амалга оширишда, жумладан, аҳолига ижтимоий хизматлар кўрсатишда асосий механизмлардан бири сифатида қаралиши жуда муҳим. Халқаро тажриба шуни кўрсатадики, кучли фуқаролик жамиятини ривожлантириш учун шаклланган ҳуқуқий база, давлатнинг фуқаролик институтларини қўллаб-қувватлаши, хусусан, молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаши, уларнинг давлат органлари билан ўзаро ҳам-жиҳатлиги, кўплаб жамоат ташкилотлари самарали фаолият кўрсатишида муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистонда ушбу барча йўналишларда муҳим ишлар амалга оширилмоқда. Шуниси қувонарлики, фуқаролик жамияти соҳасида фаоллик кучаймоқда. Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий юксалтириш, аҳоли турли қатламларининг ҳокимият органлари билан самарали алоқаларини мустақкамлашда фуқаролик жамияти институтлари родини ошириш учун зарур чора-тадбирлар кўриломоқда. Жумладан, бунда мазкур конференция каби муҳим тадбирларнинг ўтказилиши ҳам алоҳида аҳамият касб этмоқда. Бу каби тадбирлар натижасида давлат ва жамият ўртасидаги амалий мулоқот ривожланмоқда».

Конференцияда Президентимиз Ислам Каримов томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси ушбу муҳим соҳада ислохотларнинг янги босқичини бошлаб бергани, унда давлат ва жамият қурилишида фуқаролик институтлари иштирокини изчил кенгайтиришга қаратилган қатор дастурий чора-тадбирлар кўзда тутилгани таъкидланди.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари (ННТ) фуқаролик

жамияти институтлари тизимида муҳим ўрин тутлади. ННТлар фаолияти мамлакатимизни ривожлантириш шартлари ва халқаро стандартларга мос қонунчилик базаси билан таъминланган бўлиб, уларни давлат томонидан самарали қўллаб-қувватлаш механизми яратилган. 2007 йилда қабул қилинган ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг уставда белгиланган фаолиятни амалга ошириш мақсадида зарур ахборотни олиш учун давлат органларига муурожаат қилиш, давлат органларининг ғайриқонуний қарорлари, уларнинг мансабдор шахслари ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлигидан ҳимояланиш ҳуқуқи мустақкамланган «Нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги қонун жамиятимизда уларнинг мақомини янада мустақкамлади.

ННТларнинг янада ривожланишига кўмаклашиш мақсадида 2005 йилда ташкил этилган Ўзбекистон нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳалар ва дастурларни амалга оширишда уларнинг саъй-ҳаракатларини бирлаштиришда, бу борада ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда.

Ушбу чора-тадбирлар ННТлар сонининг кўпайиши ва уларнинг фаолияти самардорлигини ошириш имконини берди. 1991 йилда мамлакатимизда атиги 95 ННТ фаолият кўрсатган бўлса, бугун улар 6 мингдан ошди. ННТларнинг ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳаларини амалга ошириш учун ажратилаётган грант маблағлари миқдори ҳам мунтазам кўпайтирилмоқда. Маълумотларга кўра, 2009 йилда ушбу мақсадлар учун 444,6 миллион сўм ажратилган бўлса, 2012 йилда бу кўрсаткич 2300,4 миллион сўмни ташкил қилди. Грантлар олган ННТлар сони ҳам кўпайди — 2011 йилда 122 тадан 2012 йилда 160 дан ошди. Бунда жойлардаги долзарб масалаларни ҳал этишда иштирок этаётган ҳудудий ННТлар сони 2,2 бараварга кўпайди. Айни пайтда уч юздан ортиқ ННТ ижтимоий-иқтисодий ривожланиш давлат дастурини ишлаб чиқишда бевосита иштирок этди, кейинчалик эса ушбу дастурга ижрочилар сифатида киритилди. Бундан ташқари, «Мустақкам оила йили» Давлат дастурининг аксарият бандлари бевосита ННТлар иштирокида амалга оширилди.

Пировард натижада эса, Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясини амалга ошириш доирасида ишлаб чиқиляётган қонун лойиҳаларини жамоатчилик томонидан муҳокама этиш ҳамда экспертизадан

ўтказишда ННТлар фаолиги ошмоқда.

«Ўзбекистонда давлат фуқаролик жамияти ва унинг институтларини, жумладан ННТларни ривожлантиришга катта ёрдам бермоқда, — деди эксперт Хван Сан Чел (Жанубий Корея). — Бизнинг Осиё маданияти ва ривожланиш институтимиз аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларига тиббий ёрдам кўрсатиш дастурини амалга оширишда ҳамкорлик қилмоқда. Тошкентдаги етакчи клиникалар базасида фаолият юритиб, биргаликда операциялар, гуманитар акциялар ўтказмоқдамиз. Шу билан бирга, чекка туманлар аҳолига юқори малакали маслаҳат ва даволаш ёрдамини кўрсатиш учун кўчма ихчам клиника фаолият юритмоқда. Бу фаолият аҳолига манзилли ижтимоий ёрдам бериш доирасида амалга оширилмоқда. Ўзбекистонда кенг ривожланган бу жараён, хусусан, ННТ тармоғи ва маҳалла орқали амалга оширилмоқда. Мамлакатимизда тобора мустақкамланиб бораётган фуқаролик жамияти тузилмаси Ўзбекистонда одамларнинг кўплаб муҳим муаммоларини ҳал этишга кўмаклашмоқда. Бу эса ривожланиш жараёнида давлат ва жамиятнинг ўзаро самарали ҳамкорлигига ёрқин мисол бўла олади».

Тадбирнинг хорижлик иштирокчилари Ўзбекистонда оммавий ахборот воситалари (ОАВ) юқори даражада ривожланаётгани, мамлакатимизда ОАВ самардорлиги ва мустақкамлигини, ислохотларнинг очиқ-ошкоралигини таъминлаш, кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш борасида кенг қўлланган ишлар изчил амалга оширилаётгани ҳамда бу ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократлаштиришга ижобий таъсир кўрсатаётганини таъкидладилар.

Бунга мустақкам ОАВни ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатиши учун шарт-шароит яратиш, жамоатчилик назоратини амалга оширишда уларнинг иштирокини кенгайтиришга қаратилган тизимли ҳамда босқичма-босқич ишлар ҳам ёрдам бермоқда. Бу борада «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида», «Журналистлик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида», «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида», «Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида»ги қонунлар қабул қилинди. Давлатимиз раҳбарининг 2011 йил 30 декабрда қабул қилинган «Оммавий ахборот воситаларини янада ривожлантириш учун қўшимча солиқ имтиёзлари ва афзалликлар бериш тўғрисида»ги қарори соҳани янада ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

(Давоми 5-бетда)

КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ — ДЕМОКРАТИК РИВОЖЛАНИШ АСОСИ

(Давоми,
боши 4-бетда)

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, ўз таркибида юздан ортиқ электрон оммавий ахборот воситасини бирлаштирган Нодавлат электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди журналистлар, нодавлат ОАВ, жумладан электрон медиа-тузилмаларни тизимли асосда қўллаб-қувватламоқда. 2009-2012 йилларда Нодавлат но-тижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди томонидан ўтказилаётган грант танловларида иштирок этаётган ОАВлар сони тўрт баробарга кўпайди. Бу даврда ОАВни ривожлантириш ва фаолиятини қўллаб-қувватлаш учун ажратилган грант маблағлари ҳажми ҳам 25 баравардан ошди.

Буларнинг барчаси мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларининг ҳам сифат, ҳам сон жиҳатидан кўпайишига ижобий таъсир кўрсатмоқда. 1991 йилдан буён уларнинг сони 395 дан 1326 тага кўпайди, уларнинг қарийб 60 фоизи нодавлат ОАВ ҳисобланади. Жойлардаги долзарб муаммоларни аниқлаш ва ёритишда, жамоатчилик назоратини амалга оширишда, биринчи навбатда, худудий ОАВнинг роли, шунингдек, уларнинг танқидий материаллари таъсирчанлиги ошди ва ушбу материаллар бўйича тегишли чоралар кўрилмоқда.

Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган кўп партияли тизимнинг ҳуқуқий асослари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қоидалари, «Сиёсий партиялар тўғрисида», «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида» «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг родини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонун билан белгиланган. «Парламентдаги кўпчилик» ва «парламентдаги озчилик» тушунчаларига аниқлик киритилган, мамлакатимиз парламенти қуйи палатасига сайловларда энг кўп депутатлик ўрнини олган сиёсий партия Бош вазир номзодини таклиф этиш, уни эгаллаб турган лавозимдан озод этиш ташаббусини билдириш ҳуқуқларига эга.

Мазкур қонун ҳужжатларининг амалга оширилиши кўп партияли тизимни мустаҳкамлашга катта таъсир кўрсатди, парламент, маҳаллий ҳокимият вакилик органлари фаолиятида, мамлакатимиз тараққиёти учун аҳами-

ятга эга қарорларни қабул қилишда сиёсий партияларнинг иштирокини кенгайтириш асосларини яратди. Айни пайтда мамлакатимиз парламентида тўрт сиёсий партия фракциялари, шунингдек, Ўзбекистон Экологик ҳаракатининг депутатлар гуруҳи фаолият кўрсатмоқда.

Партияларро рақобат даражаси ошди, фракцияларро кураш, фракцияларнинг ўз электорати манфаатларини ҳимоя қилиш, ижро ҳокимияти органлари фаолияти устидан депутатлик назоратини амалга ошириш, жойларда қонунлар ижросини текшириш ишлари кучайди. 2012 йилда 2011 йилга нисбатан Халқ депутатлари кенгашларидаги партиялар гуруҳларидан депутатлик сўровлари сони 33,2 фоизга кўпайди. Мансабдор шахсларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, давлат дастурларини амалга ошириш масалалари бўйича ҳисоботларини эшитиш амалиёти фаол қўлланилмоқда.

«Ўзбекистондаги кўплаб фуқаролик жамияти институтлари билан самарали ҳамкорлик қилиб келмоқдамиз ва бу бизга катта ижобий таъсир бермоқда, — дейди «Минтақавий мулоқот» ННТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси директорининг ўринбосари Катя Гершак (Словения). — Фуқаролик жамияти — демократик давлат барпо этишнинг муҳим ташкилий қисмидир. Унинг моҳияти шундаки, одамлар бир-бирига ёрдам беради. Ўзбекистонда бундай ҳамкорликка одамлар фаровонлиги йўлида фаолият кўрсатаётган турли жамоат ташкилотлари ишига фуқаролар ҳам жалб этилаётган маҳалла институти ёрқин мисол бўла олади. Фуқаролик жамиятини ривожлантиришга кўмаклашаётган яна бир ижобий таъсир бериши мисол тариқасида қайд этишни истардим. Айни пайтда янги қонунларнинг ишлаб чиқилган лойиҳаларининг жамоат томонидан кенг муҳокамаси ташкил этилган».

Ўзбекистонда давлат бошқарувини демократлаштириш жараёнида вазифаларнинг бир қисмини жамоат ташкилотлари, шу жумладан фуқароларнинг маҳалла каби ноёб ўзини ўзи бошқариш органига босқичма-босқич ўтказиш муҳим масалалардан биридир.

Мамлакатимизда фуқароларнинг 10 мингга яқин ўзини ўзи бошқариш органлари илгари маҳаллий ҳокимият органларининг алоҳида ҳуқуқлари доирасига кирган ўттиздан ортиқ вазифани бажармоқда, чунончи, жойлардаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, жамиятимизда маънавий-ахлоқий кадрларни қарор топтириш, баркамол ёш авлодни тарбиялаш, аҳоли бандлигини ошириш, атроф-муҳитни му-

ҳофаза қилиш ва ҳудудларни ободонлаштириш каби кўплаб масалаларни самарали ҳал этмоқда.

Маҳалла аҳолини манзилли ижтимоий ҳимоя қилиш, оилавий бизнес ва хусусий тадбиркорлик марказига айланмоқда. Фуқаролар йиғинлари ҳузурида ташкил этилган маслаҳат марказлари тадбиркорлик фаолиятини юритиш бўйича ўқув курсларини ташкил қилмоқда, ишга жойлаштириш ва кадрларни қайта тайёрлаш, кичик корхоналарни рўйхатдан ўтказиш ҳамда банк кредитларини олиш учун ҳужжатларни расмийлаштиришга кўмаклашмоқда. Бу ишларнинг ҳаммаси юксак натижалар бераётир. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари иштирокида 2012 йилда 633 мингта янги иш ўринлари яратилди ва бу 2011 йилдагига нисбатан учдан бир баробар кўпдир.

Мамлакатда ҳаётга татбиқ этилаётган демократик ислохотлар самарадорлиги кўп жиҳатдан фуқаролар онги, аҳолининг сиёсий-ҳуқуқий маданиятининг нечоғли ривожланганига боғлиқдир. Шу боис мустақилликнинг дастлабки кунларидан ушбу масалага алоҳида эътибор қаратилмоқда. Аҳолида инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, қонунларни ҳурмат қилиш, ўзининг конституцион ҳуқуқлари, Ватанимиз тақдирига, мамлакатимиз ҳамда дунёда рўй бераётган воқеаларга дахлдорлигини англаш туйғусини шакллантириш муҳим вазифалардан дир.

Тадбир иштирокчилари Ўзбекистонда амалга оширилаётган демократик ислохотларнинг муҳим вазифаси сифатида инсон ҳуқуқлари масалалари бўйича узлуксиз таълим ва маърифат, аҳоли ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасини оширишга доир ноёб, яхлит тизим яратилганини қайд этдилар.

Президентимиз Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида» ва «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги фармонлари мазкур соҳани ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда. 1997 йилда Жамиятда ҳуқуқий маданиятни ошириш миллий дастури қабул қилинди. 2008 йилда эса давлатимиз раҳбарининг фармони билан тасдиқланган Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастурига мувофиқ аҳолининг ҳуқуқий билимларини юксалтириш, жамиятимизда инсон ҳуқуқлари маданиятини шакллантиришга доир

чора-тадбирлар амалга оширилди. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини ҳаётга татбиқ этиш доирасида ҳам ушбу соҳада изчил ишлар бажарилди. Ўзбекистонда 2011 йилдан буён Ҳуқуқий тарғибот ва маърифат бўйича давлат органлари ишларини мувофиқлаштириш бўйича идораларро кенгаш фаолият кўрсатмоқда.

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясига мувофиқ Инсон ҳуқуқлари соҳасида миллий ҳаракат дастури ишлаб чиқилмоқда. Унда шахс ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш соҳасида қонунларга риоя этиш устидан жамоатчилик мониторингини амалга ошириш, жамиятимизда инсон ҳуқуқлари маданиятини ривожлантиришга оид янада кенг қўламли чора-тадбирлар кўзда тутилади.

Конференцияда аҳолининг юксак ҳуқуқий маданияти демократик жамият асоси ва уни ривожлантириш кафолати экани таъкидланди. Бу жараёнга фуқаролик институтлари ҳам янада фаолроқ жалб этилмоқда. Қонун устуворлиги принципини амалга ошириш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, фуқаролар ҳуқуқий маданиятини оширишда уларнинг ўрни ортиб бораётир.

«Бундай ўта муҳим мавзуга бағишланган конференцияда қатнашиш мамлакатингизда бу борада тўпланган тажрибани янада чуқур ўрганиш имконини беради, — дейди эксперт Идан Пейсахович (Исроил). — Масалан, «Камолот» каби йирик ёшлар ижтимоий ҳаракатининг ташкил этилиши ва фаолият кўрсатиши, ёшларнинг етакчилик кўникмаларини ривожлантириш, уларга билим олиш, ишга жойлашишда, ижтимоий муаммоларни ҳал этишда ҳар томонлама ёрдам бериш жуда яхши таъсир бериши, уни, жумладан Исроилда ҳам ўрганса ва қўлласса арзийди. Фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш бўйича очик мулоқот жараёнига кенг жамоатчилик жалб этилган, хусусан, хорижлик экспертлар иштирокида давра суҳбатлари, конференциялар ўтказилмоқда. Бу борада мамлакатингиздан ибрат олга арзигулик жиҳатлар кўп. Ўзбекистон Президентининг оқилона ва аниқ мақсадга йўналтирилган сиёсати самарасида мамлакатингизда фуқаролик жамиятини ва унинг институтларини барча даражада ривожлантириш учун зарур шароит ва имкониятлар яратилган. Бу жуда тўғри йўл бўлиб, ундан бундан буён ҳам самарали ҳаракат қилишингизга ишонаман».

Фуқаролик жамияти институтлари Ўзбекистонда аҳолининг сиёсий ва ижтимоий фаоллигини ошириш,

шахс ҳуқуқларини таъминлаш ва ҳимоя қилиш, инсон ҳуқуқлари маданиятини шакллантиришда муҳим омил бўлмоқда. Фуқаролар мурожаатлари сони кўпаймоқда, уларда кўтарилаётган масалалар давлат органлари ҳамда жамоат ташкилотлари фаолиятидаги мавжуд муаммо ва камчиликларни аниқлаш, бартараф этишга ёрдам бермоқда.

Конференция қатнашчиларининг таъкидлашича, буларнинг барчаси Ўзбекистонда фуқаролик жамияти ва унинг институтларини ислох этиш ҳамда демократлаштириш, ривожлантириш жараёни муқаррарлик касб этганидан далолат беради. Унинг турли жиҳатлари бўйича Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти томонидан худудларда 1,3 мингдан ортиқ тадбир, шунингдек, ишлаб чиқилаётган қонун лойиҳаларининг жамоатчилик муҳокамасига бағишланган икки юзга яқин давра суҳбатлари ва семинарлар ташкил этилди. Миллий ва чет эллик шериклар билан ҳамкорликда Ўзбекистонда демократик ислохотларни чуқурлаштириш, янги қонунлар лойиҳаларини муҳокама этиш ҳамда улар бўйича таклифлар ишлаб чиқишга доир амалга оширилаётган чора-тадбирлар мазмун-моҳиятини очиб беришга оид ўн битта халқаро конференция, давра суҳбати ва семинарлар ўтказилди.

Шу билан бирга, конференциядаги ҳар томонлама муҳокама ва фикрлар алмашиш давомида аҳоли, жумладан ННТлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари етакчилари ва фаолларнинг ҳуқуқий билим даражаси, сиёсий маданиятини ошириш, давлат органлари ҳамда фуқаролик жамияти институтлари ўртасида ижтимоий шерикликни мустаҳкамлаш муҳимлигини тушунтириш ишларини янада яхшилаш талаб этилаётгани таъкидланди. Шу муносабат билан Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институтига фуқаролик жамияти институтлари фаолиятининг самарадорлигини янада оширишга монелик қилаётган омилларни комплекс равишда ўрганиш ва таҳлил қилиш, Ўзбекистонда фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг аҳволига оид йиллик миллий маърузалар тайёрлашни амалиётга жорий этиш тавсия этилди.

Конференция якунлари бўйича тегишли тавсиялар қабул қилинди, улар фуқаролик жамиятини ривожлантириш соҳасида фаолият кўрсатаётган миллий институтлар ишида эътиборга олинади.

**Анна ИВАНОВА,
ЎЗА мухбири**

Санъат бўстонининг ниҳоллари

Iste'dodli yoshlar — mamlakat kelajagi

Бугун мамлакатимизда ҳар бир ёш ўзи истаган соҳада қобилиятини намоён этиши, истеъдодли бўлса, улкан ютуқларни қўлга киритиши мумкин. Фан олимпиадалари, кўрик-танловлар, фестиваллар, спорт мусобақалари ёшларнинг нималарга қодир эканини кўрсата олиши учун катта имконият беради. Жумладан, дунё мамлакатлари ичида ягона бўлган, ёш санъаткорлар орасидан энг истеъдодли, энг сараларига бериб бориладиган «Ниҳол» мукофоти учун ўтказиладиган танлов ҳам ёшлар учун ана шундай имконият тақдим этади.

Президентимиз ташаббуси билан ёш истеъдод соҳиблари учун таъсис этилган ушбу мукофот мана, қарийб ўн уч йилдирки, мумтоз ва замонавий мусиқа санъатида ўзининг ёрқин истеъдодини намоён этган ёшларга топшириб келинмоқда. Эстрада санъати, мусиқа ижрочилиги, мумтоз кўшиқ, опера ижрочилиги, рақс санъатида тенгдошлари орасида ажралиб турган ва қобилиятини

иштирок этадиган ижрочилар истеъдоди томошабинлар, кенг жамоатчилик иштирокида ўзига хос синовдан ўтказилади. Мукофот учун танловлар уч босқичда бўлиб ўтади: биринчи босқич — туман-шаҳар, иккинчи босқич — вилоят, учинчи босқич — республика саралаш босқичи. Туман-шаҳар ва вилоят саралаш босқичлари танловнинг биринчи йили ўтказилади, иккинчи йил эса республика саралаш

лова, Малика Эгамбердиева номларини билмаган мухлис топилмайди. Шунингдек, мукофот учун ўтказиладиган танловларда янги янги истеъдод соҳиблари кашф этилишини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз. Масалан, Хоразмда Сарвиноз Курёзова, Райҳона Жуманиёзова каби ёш халфалар кашф этилди. Сурхондарёлик ёш бахши Илҳом Норов ҳам мазкур танлов сабаб ўзининг истеъдодини бутун

ларимиз орасида «Ниҳол» мукофоти соҳиблари ҳам кўпчиликини ташкил этади.

Мумтоз кўшиқларнинг моҳир ижрочиси, истеъдодли хонанда Илёс Арабов 2011 йил Самарқандда бўлиб ўтган «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалида ЮНЕСКО совринини қўлга киритгани, ўша фестивалда яна бир истеъдодли кўшиқчи Зиёда Қобулованинг дунёга машхур Ал Бано билан дуэт ижро этгани ҳам чин санъат ихлосмандлари ёдидан ҳали кўтарилгани йўқ.

Мукофотни қўлга киритган санъаткорлар турли тадбирларга, хусусан, Наврўз умумхалқ байрами, Мустақиллик байрами ва бошқа қатор давлат тадбирларига жалб этиб келинмоқда. Ҳозирги кунда Дилшод Назаров, Улуғбек Полвонов, Фазлиддин Хусанов, Комил Мусаев, Лола Расулова, Беҳзод Абдураимов каби совриндорлар хорижда таҳсил олаётти. «Ниҳол» мукофоти лауреатлари опера ва балет театрлари, оркестрларда фаолият юритмоқда. Халқаро танловларда иштирок этиб, ютуқларни қўлга киритмоқда. Жумладан, 2011 йили Женисбек Пиязов, Барно Исматуллаева каби совриндорлар Москвада бўлиб ўтган халқаро танловларда Гран-при, биринчи ўрин соҳиблари бўлишди. «Энг яхши ижрочи» номинациясида голиб бўлишди.

ЭЗГУ ТУЙГУЛАРНИ ҲАДЯ ЭТАДИ

Бу йил «Ниҳол» мукофоти ўн иккинчи бор ўз соҳибларини топади. Йилдан йилга бу танловда иштирок этувчи ёшлар сонининг ортиб бораётгани унинг ёшлар орасида нечоғлик катта қизиқишга эга эканлиги ва эътибор қозонганини билдиради. Айниқса, янги низом бўйича иштирокчиларнинг умумий сони 2006 йилдан шу кунгача 48092 нафарга етганининг ўзиёқ унинг нуфузини сўзсиз ифода этиб тургандек гўё. Тўғри, мукофот ҳаммага ҳам насиб этавермайди, бироқ муҳими шуки, танлов неча-неча дилларни санъат аталмиш мўъжизавий оламга етаклайди. Қалбларга эзгулик бахш этади, умид, шодлик, ҳаяжон ва бошқа соҳир туйғуларни тортиқ қиладди. Санъатнинг сеҳрли, жозибдор кучи ҳам балки шундадир.

Элмурод НИШОНОВ,
«Turkiston» мухбири

Obodlik bor joyda baraka bor

Ота-боболаримиз янги кун, янги йил ҳисобланмиш Наврўзи оламни яхши орзу-ниятлар билан кутиб олишган. Тозалик бор жойда хосият бор, деб билишган. Байрамни тоза-озода жойларда кутиб олиш учун ҳашар тадбирларини уюштиришган. Халқимизнинг бетакрор қадрияти ҳисобланган ҳашар бугун тенгдошларимиз орасида ҳам алоҳида қадр-қимматга эга.

Юрт кўркига кўрк қўшамиз!

Хусусан, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Наврўз — умумхалқ байрамини кенг нишонлаш ҳамда ёшларни миллий қадриятлар руҳида тарбиялаш мақсадида жорий йилнинг март ойини «Экологик маданият ва қадриятлар ойлиги» деб эълон қилди. Шу боис Ҳаракатнинг ҳудудий кенгашлари томонидан юртимиздаги мавжуд барча қабристонлар рўйхати, уларда уюштирилаётган ҳашар тадбирларининг жадвали шакллантирилди. Бугун ойлик доирасида ўтказилаётган «Юртимни обод этаман», «Ҳар бир ёшга — бир ниҳол» акциялари давомида жойлардаги қабристонлар, зиёратгоҳлар, маҳалла гузарлари, таълим муассасалари ҳамда кўча ва хиёбонларда кўчат экиш ишлари кўтаринки руҳда олиб бориляпти.

— Ҳаракатнинг Марказий ҳамда ҳудудий кенгашлари қошида зиёратгоҳ ва қабристонларни ободонлаштириш тадбирларини ташкил этиш бўйича махсус штаб ташкил қилиниб, ҳудудлардан ҳафтада икки маротаба амалга оширилган ишлар юзасидан маълумотлар олинмоқда, — дейди «Камолот» ЁИХ Марказий Кенгаши бўлим мудири Маъмур Баёнов. — Шу кунга қадар жойларда ўтказилаётган тадбирларда олтмиш минг нафарга яқин ёшлар фаол қатнашиб, улар томонидан икки мингга яқин қабристонлар ободонлаштирилди. Биргина «Ҳар бир ёшга — бир ниҳол» ёшлар акцияси доирасида 150 мингдан ортиқ манзарали, йигирма мингга яқин мевали дарахт кўчатлари, тўқсон мингдан ортиқ гул кўчатлари экилди. Бундай тадбирлар Ҳаракатнинг барча вилоят кенгашлари томонидан фаол ёшлар ва сардорлар иштирокида амалга оширилмоқда.

Шунингдек, ойлик доирасида ўтказилаётган тадбирлар давомида Ҳаракат фаоллари томонидан кекса ва ногиронлар, ёлғиз қариялар, боқувчисини йўқотган, кам таъминланган оилаларнинг уй-жой шароитларини яхшилашга кўмаклашилмоқда. Ободонлаштириш тадбирларини янада юқори савияда ташкил этиш ҳамда унга ёшларни кенг жалб қилиш мақсадида Ҳаракатнинг Марказий Кенгаши томонидан ўн минг дона флайер чиқарилиб, пойтахт ёшларига тарқатилди. Мазкур флайерлар ўзининг ижобий натижасини берганлиги сабабли, уни бошқа ҳудудларда тарқатиш ҳамда акцияда ёшларнинг фаол иштирокини таъминлаш режалаштирилган.

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш тадбирларида кўнгилли равишда фаол иштирок этган ёшлар ҳамда жонбозлик кўрсатаётган бошланғич ташкилотлар етакчилари Ҳаракатнинг ҳудудий кенгашлари томонидан рағбатлантириб борилляпти. Бундай хайрли тадбирлар бугун ва эртага мамлакатимизда ўтадиган умумхалқ хайрия ҳашарларида янада қизгин давом этади.

Дарҳақиқат, табиат — она, биз эса унинг фарзандларимиз. Шундай экан, ўзингиз яшаб, нафас олиб турган ҳудуднинг табиати мусаффо, атроф-муҳитининг покиза бўлишига ўз ҳиссангизни қўшинг!

Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

кўрсата олган ёшлар бу нуфузли мукофотга сазовор бўлиб келишмоқда.

Истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш тизими Президент фармонлари, ҳукумат қарорлари асосида йўлга қўйилганлиги бундай ёшларни бутун мамлакат миқёсида қамраб олиш имконини бермоқда. Чунончи, давлат мукофотлари учун ижодий танловлар республикамизнинг барча ҳудудларида ўтказилади. Хусусан, «Ниҳол» мукофоти учун танловда ҳам юртимизнинг исталган ҳудудида яшовчи санъатга иштиёқманд тенгдошларимиз иштирок этади. 2006 йилдан «Ниҳол» мукофоти учун танлов уч босқичда ўтказиб келинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 3 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёш истеъдодлар учун «Ниҳол» мукофоти танловини ташкиллаштириш ишларини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ (24-бандда) «Ниҳол» мукофоти ҳар икки йилда бир марта топширилади.

Ҳар бир ўринга муносиб номзодлар танлаш учун Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда танловлар ўтказилади. Танловда

босқичи ҳамда мукофотни тантанали топшириш маросими бўлиб ўтади.

Барча йўналишлар бўйича номзодлар танланиб, уларнинг ижодий ишлари кўриб чиқилади ва танлов асосида совриндорлар белгиланади.

«Ниҳол» мукофоти барча саралаш босқичларидан муваффақиятли ўтган ўн беш нафар ёш санъаткорга Мустақиллик байрами арафасида, август ойининг охириги ўн кунлигида тантанали тарзда топширилади.

ИСТЕЪДОДЛАР КАШФ ЭТИЛАДИ

Мукофот соҳиблари орасида бугун кўшиқ мухлислари қалбидан жой олган санъаткорлар жуда кўп. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар — Гулсанам Мамазоитова, Райҳон Фаниева, Махсетбой Утемурадov, Дилноза Исмиёминова, Лола Аҳмедова, Сардор Раҳимхон, истеъдодли хонандалар — Женисбек Пиязов, жиров санъатининг ёш давомчиларидан бири Жонибек Пиязов, мухлислар қалбидан жой олиб келаётган ёш хонандалар — Лола Йўлдошева, Юлдуз Турдиева, Улуғбек Раҳматуллаев, Зиёда Қобу-

мамлакат бўйлаб намоён этди. Ва шу сингари яна кўплаб ёш санъаткорлар борки, улар истиқлол ниҳоллари бўлиб ўзбек санъат бўстонида кўкка бўй чўзишди. Ўзбек санъатининг қадим-қадим оҳанглари, жаҳон миқёсида ҳам эътироф этилувчи мумтоз мусиқамиздан илдиз отган бу ниҳоллар - истеъдодли ва билимли ёшлар тимсолида асл санъатимизнинг келажагини кўрамыз.

МУКОФОТ — ОХИРГИ ЧЎҚҚИ ЭМАС

2000 йилдан бугунги кунгача «Ниҳол» мукофотига сазовор бўлган ёшлар сони 137 нафарга етди. Уларнинг ҳар бири ўзбек санъатида ўзининг номига эга, аксарияти миллий мусиқа санъатимиз равнақида ўз ҳиссасини қўшиб келаётти. Мукофотга сазовор бўлганлардан ўн саккиз киши Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, бир нафари Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган артист, уч нафари «Шухрат» медали, бир нафари «Дўстлик» ордени билан тақдирланди.

Халқаро мусиқа фестивалларида қатнашиб, миллий санъатимизни кўз-кўз қиладиган, нуфузли совринларни қўлга киритаётган санъаткор-

Орзуим — Ватаним равнақига ҳисса қўшиш

Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси билан иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни юксак ижодий парвозлар сари рағбатлантириш мақсадида ташкил этилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти санъат, фан, адабиёт, маданият ва спорт йўналишларида ёш иқтидор соҳибаларини кашф этишда муҳим омил бўлаётир.

Жорий йилда ушбу мукофотга Олтинкул туманидаги агроиктисодиёт касб-хунар коллежи 2-босқич ўқувчиси Саидабону Абдусаломова ҳам сазовор бўлди.

Камтар, изланувчан ва тиришқоқ Саидабону ёш бўлишига қарамай кўплаб муваффақиятларга эришди. «Янги авлод», «Келажак овози», «Энг фаол китобхон», «Энг намунали ижодкор» сингари қатор кўрик-танловларнинг вилоят ва мамлакат босқичларида ғолибликни қўлга киритди. 2011 йилда унинг «Мажнунтол» номли илк шеърий китоби чоп этилди.

Саидабону ўқиб, ўрганишдан чарчамайди. Айти пайтда у инглиз ва немис тилларини пухта ўрганиб, таржимашунослик бўйича ўз билим ва маҳоратини оширишга астойдил ҳаракат қилмоқда.

Бунинг самарасида ўқувчиларнинг дарсдан ташқари машғулоти учун немис тилидан намунавий матнлар тўплами ҳамда «Кувноқ инглиз тили» («Happy English») деб номланган қўлланма яратди. Шу билан бирга, ўзбек шоирларининг қатор шеърларини немис тилига таржима қилди.

Саидабонунинг немис тили бўйича олиб борган изланишлари Фридрих Эберт номидаги жамғарма томонидан эътироф этилган ва муносиб тақдирланган. Бу ёшларимизнинг салоҳиятига берилган баҳо бўлибгина қолмай, уларнинг жаҳондаги ҳеч бир мамлакат ёшларидан асло кам эмаслигининг ёрқин тасдиғидир.

— Саидабону ўз истеъдоди билан тенгдошлари орасида ажралиб туради, — дейди Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси Андижон вилояти бўлими раҳбари Хуршида Қўчқорова. — Уюшма қошидаги «Бобур издошлари» тўғрагининг фаол аъзоларидан бири сифатида унинг бадиий ижода бўлган иштиёқи баланд. Шеърларида ўзига хос самимийлик акс этади.

Дарҳақиқат, ёш ижодкорнинг истеъдоди миллий адабиётимизнинг теран аънаналари таъсирида шаклланиб келаётир. Унинг серқирра ва самарали фаолияти, интилиш ва изланишлари, турли танловлардаги ютуқлари эътироф этилиб, Зулфия номидаги Давлат

мукофоти танловининг адабиёт ва таълим йўналиши бўйича туман, вилоят ва мамлакат босқичларида ғолиб деб топилгани ҳам бежиз эмас.

— Юртбошимиз раҳнамолигида мамлакатимизда ёшларнинг интилишлари ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганини биз ҳар қадамда ҳис этамиз, — дейди Саидабону Абдусаломова. — Менин ҳам адабиёт йўналишидаги интилишларим юксак баҳолини, Зулфия номидаги Давлат мукофотига муносиб кўрилганимдан жуда бахтиёрман. Орзуим она-Ватанимиз равнақи учун фидокорона хизмат қиладиган етук мутахассис бўлиб етишишимдир.

**Ф. УБАЙДУЛЛОВ,
ЎЗА МУХБИРИ**

Имтиёзлардан хабардормисиз?

Ўзбекистон миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг «Олий ҳарбий таълим муассасаларига ўқишга қираётган ёшлар учун белгиланган имтиёзлар» мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Бугун Мудофаа вазирлиги тизимида мамлакатимиз Куролли Кучлари учун юқори малакали офицерлар тайёрловчи Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти, Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль қўмондонлик-муҳандислик билим юрти, Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти, Тошкент ахборот технологиялари университетининг махсус факультети, Тошкент тиббиёт академияси хузуридаги ҳарбий тиббиёт факультети каби олти нуфузли олий ҳарбий таълим муассасаси мавжуд. Ушбу билим юртлари битирувчилари олий ҳарбий маълумот ва лейтенант ҳарбий унвони, олий маълумот тўғрисидаги диплом ҳамда давлат таълим стандартига мос фуқаролик мутахассислигига эга бўлишади.

Олий ҳарбий таълим муассасаларига ўқишга қираётган фуқаролар ҳар йили 1 апрелга қадар туман ёки шаҳар мудофаа ишлари бўлимига ариза билан мувожаат этишади. Муддатли ва шартнома бўйича ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилар эса қисм командирларининг номига

билдирги беришади. Ҳарбий хизматга кимлар лойиқ? Бунга Мудофаа вазирлигининг қабул комиссияси томонидан тиббий кўрик, касбий-руҳий ва жисмоний тайёргарлик бўйича ўтказиладиган танловда ойдинлик киритилади.

Анжуманда Мудофаа вазирлиги ҳарбий таълим бошқармаси бошлиғи вазифасини вақтинча бажарувчи, подполковник Рустам Қосимовнинг берган маълумотига кўра, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 5 февралдаги фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон иқтидорли ёшларини тақдирлаш ва моддий рағбатлантириш тўғрисида»ги 2008 йил 13 октябрдаги қарорига мувофиқ, тегишли вазирлик ёки идора томонидан белгиланган танлов (яқуний тиббий текширув, руҳий танлов, жисмоний тайёргарлик синови ва ҳоказолар)дан ўтган халқро ва республика фахр олимпадалари ғолиблари тегишли олий ҳарбий таълим муассасаларига мутахассислик йўналишининг асосий фанига мувофиқлиги бўйича давлат комиссиясининг қарори билан ўқишга тест синовларисиз қабул қилинади. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 12 апрелдаги «Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари сержантларининг мақоми тўғрисида»ги қарорига асосан, беш йил давомида сержантлар таркиби лавозимларида бениқсон хизмат қилган ҳарбий хизматчиларга тест синовларида тўпланиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 20 фоизи миқдоридан кўшимча балл имтиёз берилди. «Энг илғор

сержант» танловининг республика босқичи ғолиблари эса, олий ҳарбий таълим муассасаларига танловдан ташқари қабул қилиниш ҳуқуқига эга бўлишади.

— Президентимиз, Куролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Ислоҳ Каримовнинг 2012 йил 31 майда эълон қилинган «Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларга имтиёзлар тизимини такомиллаштиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори Куролли Кучлар қисмлари ва бўлинмаларида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларга мамлакатимиздаги олий таълим муассасаларига ўқишга кириш учун тавсияномалар беришда тегишли тартиб ўрнатиш, шунингдек, уларга берилаётган имтиёзларнинг рағбатлантирувчи омилларини кучайтиришдек эзгу мақсадларга йўналтирилгани билан аҳамиятлидир, — дейди Мудофаа вазирлиги ҳарбий таълим бошқармаси бошлиғи вазифасини вақтинча бажарувчи, подполковник Рустам Қосимов. — Маълумки, қарорда Куролли Кучлар сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб, ҳарбий қисм қўмондонлигининг тегишли тавсияномасига эга бўлган фуқаролар юртимиздаги барча олий таълим муассасаларига кириш имтихонида тўплаш мумкин бўлган энг юқори баллнинг 27 фоизи миқдоридан кўшимча балл шаклидаги имтиёзга эга бўлиши белгиланган. Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 17 февралдаги қарорига му-

Imkoniyat

вофиқ, олий ҳарбий таълим муассасаларига ўқишга кирувчи ҳарбий академик лицейларнинг битирувчиларига улар тўплаган балл миқдорида кўшимча энг кўп йиғиш мумкин бўлган умумий баллнинг 10 фоизи миқдорини қўшиш йўли билан имтиёзли қабул шартлари белгиланган.

Бундан ташқари, 2012 йил 26 сентябрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган «Олий ҳарбий таълим муассасаларига тингловчи ва курсантларни ўқишга қабул қилиш тартиби тўғрисидаги Низом»га асосан, олий ҳарбий таълим муассасаларига хизмат вазифаларини бажариш вақтида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг фарзандлари тиббий текширув натижаларига ҳамда тегишли вазирлик ва идора раҳбарининг тавсияномасига асосан, давлат комиссиясининг қарори билан олий ҳарбий таълим муассасасига танловдан ташқари, тест синовларисиз қабул қилинади.

Тадбирда Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Давлат тест маркази бош мутахассиси Орзикул Бобоев, Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий-тиббий комиссияси бошлиғи, тиббий хизмат полковниги Эрали Ҳожимуродов, Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматга қақриш ва резервдагиларни тайёрлаш бошқармаси катта офицери, подполковник Хусниддин Саидов ҳамда Мудофаа вазирлиги олий ҳарбий таълим муассасалари бошлиқларининг ўқув ва илмий ишлар бўйича ўринбосарлари қатнашиб, журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб беришди.

**Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири**

Янги лига

2022 йилги футбол бўйича жаҳон чемпионати мезбони бўлган Қатар дунёнинг энг кучли футбол клублари ўртасида халқаро мусобақа ташкил этиш ниятида.

«Орзулар футбол лигаси» (Dream Football League — DFL) деб аталаётган мусобақа ташаббускори Қатар қироллик оиласи ҳисобланади. Дастлабки мусобақа 2015 йилда ўтказилиши мумкин. Шундан сўнг мусобақа ўйинлари Қатарда давом эттирилади. Лигада 24 жамоа иштирок этади, улардан 16 та жамоа доимий иштирокчи бўлса, қолган саккиз жамоа махсус таклифнома-лар орқали қақрилади. Мусобақа ташкилотчилари ҳозирча «Манчестер Юнайтед», «Челси», «Манчестер Сити», «Арсенал» ва «Ливерпул» жамоаларига таклифнома юборган. Шунингдек, Қатар «Манчестер Юнайтед» ва «Барселона» клубларига мусобақадаги иштироки учун 200 миллион евро тўлашга ҳам тайёр. Эслатиб ўтамиз, ўтган мавсумда Европа чемпионлар лигасида ғолиб бўлган Англиянинг «Челси» клуби УЕФАдан 54 миллион евро мукофот пули олган эди.

Сақич чайнаганлар — тартиббузарми?

Буюк Британиянинг Глазго ва Милтон-Кинс шаҳарларида сақич савдоси билан шуғулланиш ҳамда сақич чайнаш тақиқланиши мумкин.

Либераллар партиясида Пол Кэрининг сўзларига қараганда, сақич шаҳар тозалигига путур етказмоқда. Айти вақтда шаҳарни сақичдан тозалаш учун йилига 150 миллион фунт маблағ сарфланади. Бундай қутилмаган қарорни Буюк Британияда кўпчилик маъқулламаган бўлса ҳам, ҳукумат бу қарорни қабул қилиш эҳтимоли юқори. Шу вақтга қадар мамлакатда сақичга қарши жиддий кураш олиб борилмоқда. Уэлсда ўтган йили сақич чайнашга қарши қўйиладиган жарима таклифини парламент бекор қилган эди. Буюк Британияда сақич чайнашга қарши узатилаётган турли хил видеороликлар, сақич ўрамалари устига ёзилаётган эслатма ва огоҳлантиришлар ҳам самара бермади.

Кўмир конидаги фалокат

Хитойнинг Гуйчжоу вилоятидаги Мачанг кўмир конида газ ва кўмир портлаши сабабли 21 нафар кончи вафот этди.

Кондаги 83 нафар кишидан 58 кончини қутқариб қолган қутқарувчилар қолган 25 ишчидан 21 кончи мурдасини чиқазиб олдилар. Ҳозирда қолган тўртта кончи қидирилмоқда. Шунингдек, тирик қолганлардан 20 нафар ишчи оғир аҳволда. Бу воқеадан атига бир кун олдин содир бўлган Хэйлунцзян вилоятидаги кон портлаши натижасида 25 ишчидан 18 таси бедарак йўқолган эди. 2012 йилда 1384 кончи вафоти билан Хитой кондаги фалокатлар бўйича дунёда биринчи ўринни эгаллаб турибди.

**Интернет манбалари асосида
Жавоҳир КАРОМАНОВ тайёрлади**

ДУНЁНИНГ ЭНГ КУЧЛИ ГРОССМЕЙСТЕРИ БЎЛИШНИ ХОҲЛАЙМАН

— дейди тўққиз ёшли шахматчи Нодирбек Абдусатторов

Тўққиз ёшли болани, хали бола, деймиз. Бироқ шу ёшда ҳам киши ўз ақлу заковати ва иқтидори билан Ватан байроғини баланд кўтариши мумкин экан. Нодирбек Абдусатторов кўп сонли ўзбекистонлик болалар ичида айнан шу жиҳати билан ажралиб туради. Ўтган йилнинг ноябрь ойида у шахмат бўйича болалар ва ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида олтин медалга сазовор бўлди.

Нодирбек дунёнинг юздан зиёд мамлакатидан келган 136 нафар энг кучли шахматчи тенгдошини орда қолдирди. Ун битта ўйиндан иккитасинигина дуранг натижа билан яқунлагани таҳсинга лойиқ. Шундан сўнг дунё аҳли Ўзбекистон нафақат алпкомат пахлавонлар, балки зукколикда тенги йўқ ёш чемпионлар юрти эканига яна бир карра ишонч ҳосил қилган бўлса, ажаб эмас.

Нодирбек Абдусатторовнинг улкан ғалабаси асосида бошқа муҳим хулосага ҳам келиш мумкин: мамлакатимизда болалар спорти шунчаки ёш авлодни соғломлаштириш усули эмас, балки биринчи навбатда, тарбия воситасидир. Мана, масалан, шахмат интеллектуал авлодни вояга етказишнинг асосий омили бўлиб хизмат қилади. Бугун ўзбекистонлик ёшлар шахмат олимпларини забт этапти. Ёш гроссмейстерларимизнинг сафи йилдан йилга ортиб бормоқда. Улар ичида қизлар ҳам бор. Яқиндагина ўзбек қизлари орасида биринчи бўлиб халқаро гроссмейстер бўлган фарғоналик шахматчи Нафиса Мўминовани олайлик. Нафиса сингари кўплаб қизларимизнинг бугун спорт соҳасида эришадиган ютуқлари ўзбек оилаларида соғлом муҳит ҳукм сураётганидан далолат беради.

Зеро, чемпионлар ўз-ўзидан шаклланмайди. Болада туғма лаёқат ёки иқтидорнинг борлиги ҳам хали у улкан ютуққа эришади, дегани эмас. Чемпионлар, аввало, оилада тарбияланиши керак. Фарзанди, айниқса, қизининг спортга бўлган қизиқишини пайқаиб, уни ҳар томонлама ривожлантириш, биринчи галда, ота-онанинг саъй-ҳаракатига боғлиқ. Тарбиядаги бундай ёндашувни ўзимизга хос Шарқона демократия, деб атасак ҳам бўлади.

Қаҳрамонимиз Нодирбек Абдусатторовнинг чемпионлик шохсупасига кўтарилишида ота-онасининг хизмати катта. Тўрт ёшидан бошлаб у отаси билан шахмат ўйнади. Кейин акиси ва опаси билан баробар донда сурадиган бўлди. Баъзан футбол ёки бошқа бирор қизиқарлироқ машғулотдан қолса қолардики, лекин имкон топилди дегунча навбатдаги шахмат партиясини ўйнашни ҳеч қачон қанда қилмаган. Онаси кенжатоидаги бундай интилишни кўриб, уни шахмат клубига олиб борди. Ҳар куни дарсдан сўнг Нодирбекни мактабдан олиб, машғулотларга ўзи олиб борарди. Мураббийлар болада ноёб қобилият борлигини, жумладан, тезро ва бехато ўйнай олиши, зеҳни ниҳоятда ўткир ва хотираси кучли эканини сезишди. Беш ёшидан

Нодирбек шахмат билан профессионал тарзда шуғуллана бошлади. 2009 йилда шаҳар биринчилигида ғолиб бўлди. 2010, 2011, 2012 йилларда 8 ёшгача бўлган болалар ўртасида кетма-кет республика чемпионлигини қўлга киритди. Тўрт мартаба Осиё чемпионатларининг ғолиби ва соврндорига айланган.

— Ўғлим жаҳон чемпионатида йўлланма олганини эшитгач, хаёлимдан, у, албатта, чемпион бўлади деган ўй ўтди, — дейди Нодирбекнинг онаси Марзия Очилова. — Буни ич-ичимдан жуда хоҳлардим. Чунки Нодирбек шахматга том маънода меҳр қўйган бола. Мураббийи, гроссмейстер Дмитрий Қажумов билан машғулотлардан ташқари, ўзи ҳам дунёда шахмат бўйича қандай турнир ёки мусобақа ўтказилса, барчасини битта қўймай интернетдан қидириб топиб, ўйинларни мустақил равишда ўрганади, таҳлил қилиб боради. Шахмат Нодирбекнинг феъл-атвори ҳам таъсир кўрсатган. Биринчидан, унда интизом: вақтида овқатланиш, вақтида ухлаш, дарс тайёрлаш, машғулотларни бажариш кўникмалари шаклланди. Қолаверса, у ортиқча гапирмай, мулоҳаза билан фикр юритадиган бўлган. Спорт ўғлимини тарбиялади. Ана шу тарбия эвазига у юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қила олганидан

мен ниҳоятда бахтиёрман.

Улкан ғалабанинг суюнчиси сифатида Нодирбек Абдусатторовга куни-кеча тантанали равишда Президентимизнинг совғаси топширилди. Бугун эса, ёш чемпион «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатида меҳмон бўлди. Сўхбат жараёнида Нодирбек шундай фикрларни билдирди:

— Ўзбекистонимизни жуда яхши кўраман. Ватаним учун катта ишлар қилишни доимо ният қилардим. Эсимда бор, жаҳон чемпионатида эронлик тенгдошим билан рақиб бўлиб қолдик. Мен ютқазаётганимни сезиб қолдим. Аммо партияни бой бергим келмасди. Ахир, юртимга қандай қилиб ғалабасиз қайтиб бораман, дедим ўзим-ўзимга. Ниҳоят, рақибимни ютдим. Осон бўлгани йўқ, лекин барибир ютдим! Жаҳон чемпиони бўлганимдан сўнг мусобақада иштирок этган кўплаб шахматчилар менга ҳавас қилди. Буни менга ўзлари ҳам айтишди. Бугун Ватанимга муносиб фарзанд бўлганимдан фахрланаман. Президентимиз бизга ишонадими, демак, бу ишончни оқлаш керак. Менинг қатъий фикрим шу... Келгусида дунёнинг энг кучли гроссмейстери бўлмоқчиман.

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» муҳбири.
Носир Ҳайдаров
олган сурат

Iffixor

1 savolga 1 javob

Тошкент давлат шарқшунослик институтига ўқишга кирмоқчи эдим. Билишимча, шарқ тилларидан ижодий имтиҳон бўлар экан. Бу талаб хорижий мамлакатлар иқтисодий ва мамлакатшунослик йўналиши учун ҳам амал қиладими? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Мафтуна, Самарқанд шахри

Саволга Тошкент давлат шарқшунослик институтини ўқув-услубий бўлими бошлиғи Саодат Умарова жавоб беради:

— Абитуриент шарқ тилларини ўқиган бўлса ва бу унинг ўрта махсус маълумот тўғрисидаги дипломида қайд этилган бўлса, чет тили ўрнига ўқиган шарқ тилидан ижодий имтиҳон топшириши белгиланган. Ижодий имтиҳон тартиби ҳақида маълумот қабул ҳайъати томонидан олдиндан эълон қилинади.

Шарқ тилларидан ижодий имтиҳон топширган абитуриентларнинг билимлари максимал 76,2 балл миқдорида баҳоланади. Ижодий имтиҳон топширган абитуриентлар йўналишларига қараб иккита фонддан тест синовларини топширадилар. Масалан, филология йўналишига кирувчилар тарих, она тили ва адабиётдан, хорижий мамлакатлар иқтисодий ва мамлакатшунослик йўналишида эса, математика, она тили ва адабиётдан тест синовлари топширадилар. Тест синовлари натижалари ижодий имтиҳон натижаларига қўшиб эълон қилинади.

Anjuman

Талабалар учун фойдали бўлди

XXI аср — ахборот асри. Шу сабаб ахборот оламида яшаб, унинг оқимида тўғри ҳаракатлана олган инсон кучли ахборот базасига эга бўлади. Бугунги кун ОАВ тизимида ахборотнинг ўрни, унинг хавфсизлиги, электрон ахборот-коммуникация воситаларининг ёшлар онги ва тафаккурига қай даражада таъсир этишини назорат қилиш муҳим масалалардан биридир. Ушбу муҳокамаларга бағишланган анжуманлардан бири Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетига бўлиб ўтди.

Мазкур республика илмий-амалий анжумани «Оммавий коммуникация: назарий ва амалий талқинлар» мавзусида ўтказилди. Унда Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Тошкент ахборот технологиялари университети, Жаҳон иқтисодий ва дипломатия университети профессор-ўқитувчилари, доцентлар ҳамда иқтидорли талабалар иштирок этишди. Анжуман қатнашчилари XXI аср глобаллашув жараёнида, электрон оммавий ахборот воситаларида ахборот хавфсизлиги, оммавий коммуникациялар тараққиёти, ОАВнинг жамиятда ҳамда ижтимоий тармоқлардаги ўрни, интернет ва ундан фойдаланиш маданиятига бағишланган қатор маърузалари билан иштирок этишди. Маърузалар ўзбек, рус, инглиз тилларида ўқилди, мавзуга оид роликлар намойиш этилди. Анжуман қизгин муҳокама ва савол-жавобларга бой тарзда ўтди.

Вазира ИБРОҲИМОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

YON DAFTARCHANGIZGA

Дарахтнинг камолга етгани меваси билан бўлганидек, бахт-саодатнинг мукамал бўлиши яхши хулқлар билан намоён бўлади.

Абу Наср Форобий

МУАССИС:

«ҚАМОЛОТ»
ЁШЛАР ИЖТИМОЙ ҲАРАКАТИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон
Республикаси
Матбуот ва ахборот
агентлигида 2007
йил 19 апрелда
№ 0242 рақам
билан рўйхатдан
ўтган.

Бош муҳаррир:

Ашуров Салим Тўраевич

Тахрир ҳайъати:

Баҳодир Фаниев, Меҳриддин Шукуров
(бош муҳаррир ўринбосари —
«Turkiston»), Элмурод Нишон
(масъул котиб — «Turkiston»),
Ирина Кочергина (бош муҳаррир
ўринбосари — «Молодёжь
Ўзбекистана»), Елена Калинина
(масъул котиб — «Молодёжь
Ўзбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи муҳаррир:

Юсупов
Рустам
Қўчқорович

Саҳифаловчи:

Рўзиев
Зафар
Хусанович

Газета таҳририят компьютер
марказида терилди ва
саҳифаланди.

Манзилмиз: 100083, Тошкент,
Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар:
(371) 233-95-97. (371) 233-79-69
e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмаҳонасида, А-3 форматда
чоп этилди. Ҳажми — 2 босма табоқ.
Корхона манзили: «Буёқ Турон» кўчаси, 41.

Буюртма Г-343.
Адади — 16009

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 03.30
ЎЗА якуни — 03.20

Офсет усулида босилган.

1 2 3 4 5 6